KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 19.1.2005
KOM(2005) 6 končno

2005/0003 (CNS)

Predlog

OKVIRNI SKLEP SVETA

o boju proti organiziranemu kriminalu

(predložena s strani Komisije)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

V preteklem desetletju so organizirane hudodelske združbe oblikovale obsežne mednarodne mreže in si nabrale velike dobičke. Pravo bogastvo so si nabrale zaradi nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami, trgovine z ljudmi, zlasti z ženskami in otroki, trgovine z orožjem in strelivom, ponarejenega blaga in piratstva ter mednarodnih goljufij na splošno[1]. Ogromne koli čine kapitala, ki izhajajo iz teh kaznivih dejanj, se perejo in ponovno vrnejo v gospodarstvo. Organiziran kriminal je tako precej v razmahu.

Evropska unija je na čelu boja proti organiziranemu kriminalu vse od Amsterdamske pogodbe in Evropskega sveta v Amsterdamu dne 16. in 17. junija 1997, na katerem je bil sprejet prvi akcijski načrt boja proti organiziranem kriminalu.

Leta 1998 je Svet sprejel Skupni ukrep o udeležbi v hudodelski združbi[2]. Vendar Unija sedaj potrebuje bolj obvezujoč in ambiciozen instrument za resnično približanje kazenske zakonodaje držav članic in izboljšanje sodelovanja za bolj učinkovit boj proti organiziranemu kriminalu, med drugim z uskladitvijo najnižjega praga za kazni.

Evropski svet, ki se je sestal na Dunaju decembra 1998, je Unijo pozval, da okrepi ukrepanje EU proti organiziranemu kriminalu glede na nove možnosti, ki jih odpira Amsterdamska pogodba.

V točki 6 sklepov Evropskega sveta v Tampereju z dne 15. in 16. oktobra 1999 je navedeno: „Državljani imajo pravico pričakovati, da se bo Unija ukvarjala z ogroženostjo njihove svobode in zakonskih pravic zaradi hudih kaznivih dejanj. Da bi se zoperstavili tem grožnjam so potrebna skupna prizadevanja za preprečitev kriminala in hudodelskih združb ter boj proti njim v vsej Uniji.“ V točki 40 je nadalje navedeno: „Evropski svet je globoko predan krepitvi boja proti hudemu organiziranemu in mednarodnemu kriminalu …“

Poleg tega strategija Evropske unije za preprečevanje in nadzor organiziranega kriminala za za četek novega tisočletja (2000/C 124/01) navaja, da je organizirana kazniva dejavnost po svoji naravi dinamična. Ni nujno omejena na toge strukture. Pokazala je, da zmore biti podjetniška, navidezno poslovna in zelo prožna v svojih odzivih na spremembe glede na sile in razmere na trgu. Organiziranih hudodelskih združb na splošno ne omejujejo državne meje. Pogosto sklepajo družabništva znotraj in zunaj ozemlja Evropske unije, tako s posamezniki kakor drugimi mrežami, s ciljem izvedbe enkratnega kaznivega dejanja ali več kaznivih dejanj. Te skupine se zdijo vse bolj dejavne na zakonitem in nezakonitem trgu, pri čemer uporabljajo poslovne strokovnjake in strukture izven krogov organiziranega kriminala, ki jim pomagajo pri njihovih kaznivih dejavnostih. Poleg tega izkoriščajo prost pretok denarja, blaga, oseb in storitev v vsej Evropski uniji. Zaradi večje sofisticiranosti mnogih organiziranih hudodelskih združb lahko uporabijo zakonske vrzeli in razlike med državami članicami in pri tem izkoriš čajo nepravilnosti v različnih sistemih. Čeprav se zdi, da ogroženost zaradi organiziranih hudodelskih združb zunaj ozemlja Evropske unije narašča, se zdi, da so skupine, ki izhajajo iz

---

[1] Težko je točno izmeriti organizirani kriminal, saj države članice ne objavljajo sistematično podatkov na podlagi enotnih opredelitev.

[2] UL L 351, 29.12.1998, str. 1. Hudodelska združba je opredeljena kakor "strukturirano združenje, ki traja določeno obdobje, več kot dveh ljudi, ki deluje usklajeno z namenom storiti kazniva dejanja, ki se kaznujejo z odvzemom prostosti z maksimalnim trajanjem vsaj štiri leta ali s še hujšo kaznijo, ne glede na to, ali so takšna kazniva dejanja sama sebi namen ali pa sredstvo za pridobitev premoženjske koristi in, če je ustrezno, za protipravno vplivanje na delovanje javnih organov".

Evrope in delujejo v vsej Evropi ter vključujejo predvsem državljane EU in osebe s prebivališ čem v EU, občutno večja grožnja. Te skupine krepijo svoje mednarodne kriminalne stike in so usmerjene k socialnim in poslovnim strukturam evropske družbe, na primer prek pranja denarja, prometa s prepovedanimi drogami in gospodarskega kriminala. Videti je, da lahko zlahka in učinkovito delujejo znotraj evropskega prostora in drugod po svetu ter se odzivajo na nezakonito povpraševanje s pridobivanjem in dobavo blaga ter storitev, vse od drog in orožja do ukradenih vozil in pranja denarja. Njihova usklajena prizadevanja, da bi vplivali na in ovirali odkrivanje in pregon ter delovanje sodnega sistema, kažejo na obseg in strokovne zmogljivosti teh hudodelskih združb. Te razmere zahtevajo odločen in usklajen odziv vseh držav članic.

Nazadnje je Komisija v svojem sporočilu z dne 29. marca 2004 o ukrepih, ki jih je treba uvesti v boju proti terorizmu in drugim oblikam hudih kaznivih dejanj[3] menila, da je treba povečati razpoložljive zmogljivosti za boj proti kriminalu na ravni EU. Navedla je, da bo pripravila okvirni sklep, ki bo nadomestil Skupni ukrep 98/733/PNZ, ki mora zlasti:

– dejansko uskladiti opredelitev kaznivih dejanj in kazni v zvezi s fizičnimi in pravnimi osebami;

– predvideti posebno kaznivo dejanje „vodenja hudodelske združbe“;

– opredeliti posebne oteževalne okoliščine (storitev kaznivega dejanja v povezavi s hudodelsko združbo) in olajševalne okoliščine (zmanjšanje kazni za tiste, ki v preiskavi sodelujejo s policijo);

– vključiti določbe za lažje sodelovanje med sodnimi organi in za uskladitev njihovega ukrepanja.

Preoblikovanje Skupnega ukrepa o članstvu v hudodelski združbi v okvirni sklep bo omogočilo določeno primerljivost, potrebno pri boju proti hudodelskim združbam, naj gre za teroristične združbe ali za organizirane hudodelske združbe.

Novo besedilo tudi upošteva parametre, ki so se spremenili po letu 1998:

– Amsterdamska pogodba, ki je nasledila Maastrichtsko pogodbo, je uvedla nove instrumente, ki so bolj učinkoviti kakor „skupni ukrep“; okvirni sklep je sedaj pravi instrument za pribli ževanje kazenskega prava v Uniji;

– Konvencija Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, poznana kot „Palermska konvencija“[4], sedaj zagotavlja mednarodni okvir, ki podrobno opredeli kazniva dejanja, povezana z udeležbo v organizirani hudodelski združbi; Evropska skupnost je Konvencijo odobrila 21. maja 2004;

– Okvirni sklep 2002/475/PNZ z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu je glavni vir za sklicevanje[5]. Opredeli „teroristično skupino“ na podlagi opredelitve „hudodelske združbe“ v Skupnem ukrepu 98/733/PNZ, vendar je mnogo bolj obsežen dokument[6].

---

3 COM(2004) 221.

4 Konvencija Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, ki je bila sprejeta z Resolucijo A/RES/55/25 z dne 15. novembra 2000 na 55. Generalni skupščini OZN. Štirideseta listina o ratifikaciji je bila deponirana pri Generalnem sekretariatu OZN dne 1. julija 2003; začela je veljati 29. septembra 2003.

5 UL L 164, 22.6.2002, str. 3.

6 Okvirni sklep 2002/475/PNZ uvede kazniva dejanja vodenja teroristične skupine in različnih oblik

Člen 1 (Opredelitve)

Prvi odstavek člena 1 delno prevzame opredelitev „hudodelske združbe“ iz prvega odstavka člena 1 Skupnega ukrepa 98/733/PNZ.

Pomeni strukturirano združenje več kot dveh oseb, ki obstaja določeno obdobje ter deluje usklajeno in z namenom storitve kaznivih dejanj, ki se kaznujejo z odvzemom prostosti ali varnostnim ukrepom z odvzemom prostosti z maksimalnim trajanjem vsaj štiri leta ali s še stro žjo kaznijo.

Kakor je navedeno v Konvenciji Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, je cilj združb pridobiti finančne in druge premoženjske koristi. Pojem kaznivega dejanja sodelovanja v organizirani hudodelski združbi pomeni, da je ohranjen cilj storitve „hudega kaznivega dejanja“. Izbrano merilo je, kakor v Skupnem ukrepu, kaznivo dejanje, ki se kaznuje z odvzemom prostosti za najmanj štiri leta ali s strožjo kaznijo.

Ta metoda je ocenjena kakor bolj zaželena pri oblikovanju seznama posamičnih kaznivih dejanj. Prag štirih let tudi ustreza tistemu, ki ga uporablja Konvencija ZN. Prav tako se cilji organizacije, ki naj bi pridobila finančne in premoženjske koristi, skladajo z merili Konvencije ZN.

Po členu 2(b) navedene konvencije je „hudo kaznivo dejanje“ ravnanje, ki pomeni kaznivo dejanje, ki se kaznuje z odvzemom prostosti z maksimalnim trajanjem vsaj štiri leta ali s še stro žjo kaznijo.

Glede preostalega se ni zdelo koristno prevzeti drugi odstavek člena 1 Skupnega ukrepa tega okvirnega sklepa v zvezi s kaznivimi dejanji, za katere je pristojen Europol, saj prag zaporne kazni velja tudi zanje. Ta prag je treba ohraniti. Opustitev tega pogoja in zadržanje vseh kaznivih dejanj, ki jih predvideva Konvencija o Europolu, bi občutno razširilo pojem hudodelske združbe ob tveganju, da se zmanjša učinek. Pojem hudodelske združbe mora ostati povezan s pojmom hudega kaznivega dejanja. To je popolnoma skladno s Konvencijo ZN.

Vendar besedilo prevzame opredelitev strukturiranega združenja iz člena 2 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ. „Strukturirano združenje“ pomeni združbo, ki se ni naključno oblikovala za takojšnjo izvršitev kaznivega dejanja.

Člen 2 (Kazniva dejanja, povezana z udeležbo v hudodelski združbi)

---

udeležbe v kaznivih dejavnostih teroristične skupine (s preskrbo informacij ali materialnih sredstev ali z vsakršnim financiranjem dejavnosti, z vednostjo, da bo to sodelovanje prispevalo h kaznivim dejavnostim teroristične skupine) in predvidi spodbujanje, pomoč oziroma podporo in v večini primerov poskus teh kazniv dejanj. Pri kaznih uvede načelo "oteževalnih okoliščin", tako da predvidi, da se "teroristična kazniva dejanja" in nekatera kazniva dejanja, povezana s terorizmom, kaznujejo z višjimi zapornimi kaznimi, kot jih nalaga nacionalna zakonodaja za takšna kazniva dejanja brez terorističnega namena, določi najnižjo maksimalno kazen petnajst let za vodenje teroristične skupine in osem let za sodelovanje v teroristični skupini, navede vrsto kazni, ki se lahko naložijo pravnim osebam (zlasti izvzetje iz upravičenosti do državne pomoči oziroma podpore, začasna ali trajna prepoved izvajanja gospodarskih dejavnosti, sodni nadzor, sodni nalog za likvidacijo in zaprtje ustanov), predvidi sistem za "skesance" po katerem lahko države članice zmanjšajo zaporno kazen, kadar se terorist odreče terorističnim dejavnosti in upravnim ali sodnim organom zagotovi informacije. Vzpostavi pravila v zvezi s pristojnostjo ter predvidi ukrepe za olajšanje usklajevanja med državami članicami in centralizacijo pregona.

Člen 2 obvezuje države članice, da kot kazniva dejanja opredelijo različne oblike udeležbe v hudodelski združbi.

Kaznuje nekatere oblike udeležbe, ki niso bile izrecno določene v Skupnem ukrepu 98/733/PNZ, ki pa so v glavnem zajete z enako ali podobno opredelitvijo v Konvenciji Zdru ženih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu.

Vsaka država članica mora ustrezno ukrepati in s tem zagotoviti, da se vodenje hudodelske združbe opredeli kot kaznivo dejanje. Poleg tega mora vsaka država opredeliti kaznivo ravnanje vsake osebe, ki zavestno in dejavno sodeluje pri kaznivih dejavnostih združbe ali drugih dejavnostih združbe, vključno z zagotavljanjem informacij ali materialnih sredstev, pridobivanjem novih članov in vseh vrst financiranja njenih dejavnosti, vedoč, da bo to sodelovanje prispevalo k izvršitvi kaznivih dejavnosti združbe.

Člen 3 (Kazni)

Člen 3 obravnava kazni. Resnično približa kazensko zakonodajo v Uniji.

V nasprotju s Skupnim ukrepom, ki zgolj zahteva od držav članic, da predvidijo učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni, je treba narediti korak naprej in določiti najnižji prag za zaporno kazen glede na različne stopnje udeležbe v hudodelski združbi.

Odstavek 1 določa kazen za kazniva dejanja, povezana z udeležbo v hudodelski združbi, v skladu z metodo „najnižje najvišje kazni“, ki se je do zdaj uporabljala v okvirnih sklepih. Najdaljša zaporna kazen za vodenje hudodelske združbe ne sme biti krajša od desetih let. Najdaljša zaporna kazen za druga kazniva dejanja ne sme biti krajša od petih let.

Odstavek 2 predvideva strožje kazni za nekatera kazniva dejanja, ki jih storijo hudodelske zdru žbe.

Ta odstavek se nanaša na dejanja sodelovanja v hudodelski združbi pri storitvi kaznivih dejanj in ne na razna druga dejanja, kakor so oblikovanje ali vodenje združbe, novačenje, zagotavljanje materialne ali finančne pomoči. Cilj je predvideti strožje kazni za hujša kazniva dejanja, kadar so storjena v sklopu usklajenega delovanja strukturiranega združenja. Poudari posebno nevarno naravo kaznivih dejanj, storjenih v takih okoliščinah.

Zato je za države članice predvideno, da uvedejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da se za kazniva dejanja iz člena 1, kadar vključujejo udeležbo v hudodelski združbi, določijo daljša obdobja odvzetja prostosti, kakor jih predvideva nacionalna zakonodaja za kazniva dejanja, ki niso storjena v okviru hudodelske združbe, razen kadar so predvidene kazni že najdaljše možne po nacionalni zakonodaji (odstavek 1).

Gre za vrsto oteževalnih okoliščin, ki pomenijo, da je treba pri določanju kazni za hudo kaznivo dejanje upoštevati posebno nevarnost posameznikov, ki delujejo v mafijski ali drugi hudodelski združbi.

Ta metoda določitve strožje kazni je prisotna tudi v Okvirnem sklepu 2002/475/PNZ o boju proti terorizmu, vendar se v primeru terorizma ta kazen poveča za določeno število kaznivih dejanj, medtem ko v sedanjem primeru veljajo oteževalne okoliščine za vsa kazniva dejanja, kadar gre za zaporno kazen najmanj štiri leta.

Člen 4 (Posebne okoliščine)

Člen 4, ki upošteva Resolucijo Sveta z dne 20. decembra 1996 o posameznikih, ki sodelujejo s pristojnimi organi v kazenskem postopku v boju proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, se nanaša na olajševalne okoliščine, kadar se storilec kaznivega dejanja odreče svojim kaznivim dejavnostim in upravnim ali sodnim organom zagotovi uporabne informacije.

Besedilo prevzame člen 6 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ, ki uvaja ukrepe za izboljšanje sodelovanja z organi odkrivanja in pregona, kakor je predvideno s členom 26 Konvencije Zdru ženih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu.

Poleg tega Priporočilo 25 strategije Evropske unije o preprečevanju in nadzoru organiziranega kriminala na začetku novega tisočletja (2000/C 124/01) poziva k pripravi instrumenta, ki se nanaša na osebe, ki sodelujejo ali so sodelovale v hudodelskih združbah in ki so pripravljene sodelovati v sodnem postopku z zagotovitvijo informacij, uporabnih za preiskovalne in dokazne namene, ali s predložitvijo informacij, ki lahko prispevajo k odvzemu sredstev hudodelskih združb ali njihovih premoženjskih koristi, pridobljenih s kaznivim dejanjem. Predlog bi moral predvsem proučiti možnost, da se v ustreznih primerih obtožencu, ki je precej pomagal v preiskavi ali kazenskem pregonu, omili kazen za kaznivo dejanje.

Člen 5 (Odgovornost pravnih oseb)

V skladu s pristopom, ki ga upošteva vrsta pravnih instrumentov, sprejetih na ravni EU za boj proti različnim oblikam kriminala, je treba obravnavati tudi primere, v katerih so pravne osebe vpletene v organiziran kriminal. V ta namen Priporočilo 9 strategije Evropske unije o prepre čevanju in nadzoru organiziranega kriminala na začetku novega tisočletja (2000/C 124/01) navaja, da je „Komisija pozvana, da pripravi predlog instrumenta, ki se nanaša na kazensko, civilno in upravno odgovornost pravnih oseb, kadar je bila pravna oseba udeležena v organiziranem kriminalu“.

Skladno s tem člen 5 vsebuje določbe, ki omogočajo odgovornost pravnih oseb za kazniva dejanja ali ravnanja iz člena 2, kadar so kazniva dejanja ali ravnanja izvršena v imenu katere koli osebe, ki deluje posamezno ali kot članica organa pravne osebe, ki ima dejanski ali pravni vodstveni položaj. Pojem „odgovornost“ je treba razumeti v smislu kazenske in civilne odgovornosti.

Poleg tega odstavek 2 v skladu z običajno prakso predvideva, da lahko tudi pravne osebe odgovarjajo, kadar je pomanjkljivi nadzor ali kontrola osebe, pristojne za izvajanje nadzora, omogočil storitev kaznivih dejanj v korist pravne osebe. V skladu z odstavkom 3 postopki, ki se uvedejo zoper pravno osebo, ne izključujejo možnost uvedbe hkratnih postopkov zoper fizi čno osebo.

Ta člen prevzame člen 7 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ in ne člena 3 Skupnega ukrepa 98/733/PNZ, da bi lahko pravila o odgovornosti pravnih oseb utemeljili na podlagi besedila najnovejšega dokumenta in zagotovili primerljivost z besedilom dokumenta za boj proti terorizmu.

Člen 6 (Kazni za pravne osebe)

Kazni morajo biti predvidene za primere, kadar so pravne osebe odgovorne za kazniva dejanja ali ravnanja iz člena 2. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne ter morajo vključevati vsaj kazenske ali nekazenske globe.

Navedene so tudi druge kazni, ki se običajno lahko uporabljajo za pravne osebe.

Zaradi istih razlogov kakor prejšnji člen ta člen prevzame člen 8 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ in ne člen 3 Skupnega ukrepa 98/733/PNZ.

Člen 7 (Sodna pristojnost in uskladitev postopkov)

Gre za nov člen glede na Skupni ukrep 98/733/PNZ. Prevzame nekatera načela iz Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ.

Besedilo predvideva, ne da bi uredilo vse vidike sodne pristojnosti, minimalno pravilo, po katerem vsaka država članica zagotovi, da njena pristojnost zajema vsaj primere, v katerih je bilo katero koli kaznivo dejanje iz člena 2 v celoti ali deloma storjeno na njenem ozemlju, ne glede na sedež hudodelske združbe ali kraj njenega kaznivega delovanja.

Kadar je pristojnih več držav članic, morajo medsebojno sodelovati in se posvetovati, da uskladijo svoje delovanje in se odločijo, katera država članica bo preganjala storilce kaznivega dejanja. V ta namen se za pomoč po potrebi obrnejo na Eurojust.

Posledično se upoštevajo naslednja dejstva:

– država članica, na ozemlju katere so bila storjena kazniva dejanja;

– država članica, katere državljan ali prebivalec je storilec kaznivega dejanja;

– država članica, iz katere izhajajo žrtve;

– država članica, na ozemlju katere je bil zasačen storilec kazniva dejanja.

Člen 8 (Zaščita in pomoč za žrtve)

Evropska unija daje poseben pomen zaščiti in pomoči za žrtve. Svet je sprejel Okvirni sklep o položaju žrtev v kazenskem postopku z dne 15. marca 2001. Komisija je izdala zeleno knjigo o nadomestilu za žrtve kaznivega dejanja.

Kadar gre za organiziran kriminal in zlasti za trgovino z ljudmi, je treba zagotoviti, da prijava ali izjava žrtve nista potrebna za pregon. V mnogih primerih se žrtve bojijo, da se bodo mafijske združb maščevale njim ali njihovim družinam.

Ta člen je v duhu člena 25 Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, ki se nanaša na pomoč pričam in njihovo zaščito, ter členov 6 do 8 Protokola o preprečevanju, zatiranju in kaznovanju trgovine z ljudmi, predvsem žensk in otrok.

Ta člen prevzame člen 10 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ.

Člen 9 (Razveljavitev obstoječih določb)

Ta člen razveljavi Skupni ukrep 98/733/PNZ, ki ga nadomesti ta okvirni sklep, in navede posledice v zvezi s sklicevanjem na Skupni ukrep v ukrepih, ki temeljijo na Pogodbi EU in Pogodbi ES. Sklicevanje na udeležbo v hudodelski združbi v smislu Skupnega ukrepa v ukrepih, sprejetih na podlagi naslova VI Pogodbe o Evropski uniji, se razume kakor sklicevanje na udeležbo v hudodelski združbi v smislu tega okvirnega sklepa.

Člen 10 (Izvajanje in poročila)

Člen 10 obravnava izvajanje in spremljanje tega okvirnega sklepa. Odstavek 1 določi datum, do katerega morajo države članice uvesti ukrepe, ki so potrebni za uskladitev s tem okvirnim sklepom.

V skladu z odstavkom 2 morajo države članice do istega datuma poslati Generalnemu sekretariatu Sveta in Komisiji določbe, s katerimi se v njihovo nacionalno pravo prenašajo obveznosti, določene v tem okvirnem sklepu. Na tej podlagi mora Komisija o izvajanju Okvirnega sklepa poročati parlamentu in Svetu. Na koncu mora Svet presoditi, ali so države članice uvedle ukrepe, ki so potrebni za uskladitev s tem okvirnim sklepom.

Člen 11 (Začetek veljavnosti)

2005/0003 (CNS)

Predlog

OKVIRNI SKLEP SVETA

o boju proti organiziranemu kriminalu

SVET EVROPSKE UNIJE JE -

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti členov 29, 31(1)(e) in 34(2)(b) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije[7],

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta[8],

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Cilj Haaškega programa je izboljšati skupne zmogljivosti Unije in njenih držav članic predvsem pri boju proti čezmejnemu organiziranemu kriminalu. To je cilj, ki ga je treba doseči zlasti s približevanjem zakonodaje[9]. Nevarnost in razvoj hudodelskih združb zahtevata učinkovit odziv v skladu s pričakovanji državljanov in potrebami držav članic, ki poteka na podlagi tesnejšega sodelovanja med državami članicami Evropske unije. V zvezi s tem točka 14 Sklepov Evropskega sveta iz Bruslja z dne 4. in 5. novembra 2004 navaja, da državljani Evrope pričakujejo, da bo Evropska unija, ob zagotavljanju spo štovanja temeljnih svoboščin in pravic, začela izvajati učinkovitejši skupni pristop do čezmejne problematike, kot je organiziran kriminal.

(2) Komisija je v svojem sporočilu z dne 29. marca 2004 o ukrepih, ki jih je treba uvesti v boju proti terorizmu in drugim oblikam hudih kaznivih dejanj[10], ugotovila, da je treba okrepiti zmogljivosti za boj proti organiziranemu kriminalu v Evropski uniji, in navedla, da bo pripravila okvirni sklep, ki bo nadomestil Skupni ukrep 1998/733/PNZ o kaznivosti udeležbe v hudodelski združbi v državah članicah Evropske unije[11].

(3) Točka 3.3.2 Haaškega programa navaja, da zadeva približevanje materialnega kazenskega prava področja določenih hudih kaznivih dejanj s čezmejnimi razsežnostmi in da je treba področja kriminala, ki so posebej omenjena v pogodbah, obravnavati prednostno. Opredelitev kaznivih dejanj, povezanih z udeležbo v hudodelski združbi, je torej treba približati v vseh državah članicah. Nadalje je treba glede na resnost teh kaznivih dejanj predvideti kazni in sankcije za fizične in pravne osebe, ki so jih storile ali so zanje odgovorne.

---

7 UL C [], [], str. [].

8 OL C [], [], str. [].

9 Priloga I k Sklepom predsedstva Evropskega sveta iz Bruslja, 4.–5. novembra 2004 (odstavek 6 Uvoda).

10 COM(2004) 221.

11 UL L 351, 29.12.1998, str. 1.

(4) Predvideti je treba posebno kaznivo dejanje „vodenja hudodelske združbe“ in vključiti določbe, s katerimi bi olajšali sodelovanje med sodnimi organi in usklajevanje njihovega delovanja prek Eurojusta.

(5) Dne 15. marca 2001 je Svet sprejel Okvirni sklep 2001/221/PNZ o položaju žrtev v kazenskem postopku[12]. Ker so žrtve kaznivih dejanj, ki so jih storile hudodelske zdru žbe, posebno ranljive, je treba v zvezi z njimi sprejeti posebne ukrepe.

(6) Unija mora nadaljevati pomembno delo, ki so ga opravile mednarodne organizacije, zlasti Konvencijo Združenih narodov, poznano kot „Palermsko konvencijo“[13],ki je bila v imenu Evropske skupnosti potrjena s Sklepom Sveta 2004/579/ES z dne 29. aprila 2004 o sklenitvi Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu[14].

(7) Ker države članice ne morejo zadovoljivo doseči ciljev predvidenih ukrepov, ki so zato laže dosegljivi na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kakor določa člen 5 Pogodbe ES. V skladu z načelom sorazmernosti, kakor je opredeljen v navedenem členu, ta okvirni sklep ne presega tega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.

(8) Ta okvirni sklep upošteva temeljne pravice in načela, priznana z Listino o temeljnih pravicah Evropske unije, in zlasti njena člena 6 in 49 −

SPREJEL NASLEDNJI OKVIRNI SKLEP:

Člen 1

Opredelitve

Za namen tega okvirnega sklepa „hudodelska združba“ pomeni strukturirano združenje več kot dveh oseb, ki obstaja določeno obdobje ter deluje usklajeno in z namenom storitve kaznivih dejanj, ki se kaznujejo z odvzemom prostosti ali varnostnim ukrepom z odvzemom prostosti z maksimalnim trajanjem vsaj štiri leta ali s še strožjo kaznijo, da bi neposredno ali posredno pridobila finančne ali druge premoženjske koristi.

„Strukturirano združenje“ pomeni združenje ki ni sestavljeno zgolj naključno za takojšnjo izvr šitev kaznivega dejanja in ki nima nujno uradno določenih vlog svojih članov, kontinuitete članstva ali razvite strukture.

---

12 UL L 82, 22.3.2001, str. 1.

13 Konvencija Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu je bila sprejeta z Resolucijo A/RES/55/25 z dne 15. novembra 2000 na 55. Generalni skupščini Združenih narodov. Štirideseta listina o ratifikaciji je bila deponirana pri Generalnem sekretariatu OZN dne 1. julija 2003; začela je veljati 29. septembra 2003.

14 UL L 261, 6.8.2004, str. 69.

Člen 2

Kazniva dejanja, povezana z udeležbo v hudodelski združbi

Vsaka država članica uvede potrebne ukrepe za zagotovitev, da se naslednja dejanja razumejo kakor kazniva dejanja:

(a) dejanje vodenja hudodelske združbe;

(b) ravnanje vsake osebe, ki zavestno in poznavajoč bodisi cilj in splošno kaznivo dejavnost združbe bodisi namen združbe, da bo zagrešila zadevna kazniva dejanja, dejavno sodeluje pri organizaciji kaznivih dejavnosti združbe, vključno z zagotavljanjem informacij ali materialnih sredstev, pridobivanjem novih članov in vseh vrst financiranja njenih dejavnosti, vedoč, da bo to sodelovanje prispevalo k izvršitvi kaznivih dejavnosti združbe.

Člen 3

Kazni

1. Vsaka država članica uvede potrebne ukrepe za zagotovitev, da se kazniva dejanja iz člena 2(a) določi maksimalno trajanje zaporne kazni, ki ne sme biti krajše od desetih let, in da se kazniva dejanja iz člena 2(b) določi maksimalno trajanje zaporne kazni, ki ne sme biti krajše od petih let.

2. Vsaka država članica uvede potrebne ukrepe za zagotovitev, da se za kazniva dejanja iz člena 1, kadar so storjena v okviru hudodelske združbe, določijo daljša obdobja odvzema prostosti, kakor jih zanje predvideva nacionalna zakonodaja, razen kadar so predvidene kazni že najdaljše možne po nacionalni zakonodaji.

Člen 4

Posebne okoliščine

Vsaka država članica lahko uvede potrebne ukrepe za zagotovitev, da se kazni iz člena 3 lahko znižajo, kadar storilec kaznivega dejanja:

(a) navede, da se odreče teroristični dejavnosti in

(b) upravnim ali pravosodnim organom predloži podatke, ki jih sicer ne bi mogli pridobiti, in jim s tem pomaga:

– preprečiti ali omiliti posledice kaznivega dejanja;

– prepoznati ali privesti pred sodišče druge storilce kaznivega dejanja;

– poiskati dokaze;

– odvzeti nezakonita sredstva hudodelskih združb ali njihove premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejavnostmi; ali

– preprečiti storitev nadaljnjih kaznivih dejanj iz člena 2.

Člen 5

Odgovornost pravnih oseb

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se pravnim osebam lahko določi odgovornost za vsa kazniva dejanja iz člena 2, če jih v njihovo korist stori katera koli oseba, ki deluje bodisi sama bodisi kot del organa pravne osebe, ki ima vodilni položaj v sklopu pravne osebe, in sicer na podlagi:

   (a) pooblastila za zastopanje pravne osebe;

   (b) pooblastila za odločanje v imenu pravne osebe;

   (c) pooblastila za izvajanje nadzora v okviru pravne osebe.

2. Poleg primerov, ki jih določa odstavek 1, vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se pravnim osebam lahko določi odgovornost, kadar je pomanjkljivi nadzor oziroma kontrola osebe iz odstavka 1 omogočil, da je v korist te pravne osebe njej podrejena oseba storila katero koli kaznivo dejanje iz člena 2.

3. Odgovornost pravnih oseb na podlagi odstavkov 1 in 2 ne izključuje kazenskih postopkov proti fizičnim osebam, ki so storilci ali pomočniki za katero koli kaznivo dejanje iz člena 2.

Člen 6

Kazni za pravne osebe

Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, da se pravno osebo, ki je odgovorna na podlagi člena 5, lahko kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi, ki vključujejo kazenske ali nekazenske globe in druge sankcije, kakor so:

   (a) izvzetje iz upravičenosti do državne pomoči ali podpore;

   (b) začasna ali trajna prepoved izvajanja gospodarskih dejavnosti;

   (c) sodni nadzor;

   (d) sodni nalog za likvidacijo;

   (e) začasno ali trajno zaprtje ustanov, ki so se uporabljale za storitev kaznivega dejanja.

Člen 7

Sodna pristojnost in uskladitev postopkov

Vsaka država članica zagotovi, da njena sodna pristojnost zajema vsaj primere, v katerih je bilo katero koli od kaznivih dejanj iz člena 2 v celoti ali deloma storjeno na njenem ozemlju, ne glede na sedež hudodelske združbe ali kraj njenega kaznivega delovanja.

Kadar je za kaznivo dejanje iz člena 2 sodno pristojna več kot ena država članica in kadar lahko katera koli od teh držav učinkovito preganja kaznivo dejanje na podlagi istih dejstev, zadevne države članice sodelujejo pri odločitvi, katera od njih bo preganjala storilce kaznivega dejanja, da bi se postopki po možnosti izvajali v eni sami državi članici. V ta namen se morajo za pomoč obrniti na Eurojust.

Posledično se upoštevajo naslednja dejstva:

(a) država članica, na ozemlju katere so bila storjena kazniva dejanja;

(b) država članica, katere državljan ali prebivalec je storilec kaznivega dejanja;

(c) država članica, iz katere izhajajo žrtve;

(d) država članica, na ozemlju katere je bil zasačen storilec kazniva dejanja.

Člen 8

Zaščita in pomoč za žrtve

1. Države članice zagotovijo, da preiskave ali pregon kaznivih dejanj, ki jih zajema ta okvirni sklep, niso odvisni od prijave oziroma obtožbe žrtve kaznivega dejanja, vsaj kadar so bila kazniva dejanja storjena na ozemlju države članice.

2. Poleg ukrepov, ki jih določa Okvirni sklep Sveta 2001/220/PNZ z dne 15. marca 2001 o položaju žrtev v kazenskem postopku[15], vsaka država sprejme vse potrebne ukrepe, da zagotovi ustrezno pomoč za družine žrtev.

Člen 9

Razveljavitev obstoječih določb

Skupni ukrep 98/733/PNZ se razveljavi. Sklicevanje na udeležbo v hudodelski združbi v smislu Skupnega ukrepa 98/733/PNZ v ukrepih, sprejetih na podlagi naslova VI Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, se razume kakor sklicevanje na udeležbo v hudodelski združbi v smislu tega okvirnega sklepa.

Člen 10

[15] UL L 82, 22.3.2001, str. 1.

Izvajanje in poročila

1. Države članice sprejmejo ukrepe, potrebne za uskladitev s tem okvirnim sklepom, do najpozneje [...].

2. Države članice pošljejo Generalnemu sekretariatu Sveta in Komisiji do najpozneje [...] določbe, s katerimi se v njihovo nacionalno pravo prenašajo obveznosti, ki so jim naložene s tem okvirnim sklepom. Na podlagi poročila, izdelanega na podlagi teh podatkov, in pisnega poročila Komisije, bo Svet do najpozneje [...] ocenil, v kolik šnem obsegu so države članice sprejele vse potrebne ukrepe za uskladitev s tem okvirnim sklepom.

Člen 11

Začetek veljavnosti

Ta okvirni sklep začne veljati na dan objave v *Uradnem listu*.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik